

STYRETS BERETNING 2020-2021

AMNESTY INTERNATIONAL I NORGE
RAPPORT TIL LANDSMØTET 2021

Innledning

Grunnet corona-pandemien ble landsmøtet 2020 flyttet fra våren til høsten 2020, nærmere bestemt 17. oktober. Denne beretningen dekker **styreperioden fra 1. november 2020 til medio mars 2021** og er således betraktelig kortere enn vanlig.

Styret har bestått av Thea Schjødt (leder), Thomas Øvestad (nestleder), Anette Bonnevie Wollebæk, Maryam Iqbal Tahir, Kjell Johnsen, Tor Kåpvik, Selma Ahmetagic, Siri Gloppen og Anne Marie Mollén (ansattevalgt styremedlem). Vararepresentanter har vært Arne Wilhelm Theodorsen, Viktor Johannes Matre, Juni Emilie Baardvik, Kari Bjørke og Maren S. Rullestad (ansattevalgt vara).

Styret har i løpet av perioden gjennomført totalt **tre ordinære styremøter og behandlet 51 saker**. Styret har hatt to aktive utvalg, et finansutvalg og et internasjonalt utvalg. I perioden har finansutvalget mottatt utfyllende og informativ oversikt over avkastningen på AI Norges plasseringer som utvalget følger nøye.

I løpet av perioden har alle styremedlemmene deltatt på regionmøter, samt et høringsmøte om utkast til ny internasjonal strategi som skal vedtas sommeren 2021. I tillegg har styreleder deltatt på Global Assembly, som ble arrangert digitalt den 7. og 8. november 2020. Styreleder har også deltatt på internasjonalt webinar om handlingsplan for internasjonal research 4. november 2020, på webinar med det internasjonale styret 14. desember og på webinar om finans 17. desember 2020.

Styreleder deltar i møter for europeiske styreledere annenhver måned. På møtet i november var Norge med-vert for møtet og ledet en diskusjon om arbeid mot rasisme og for mangfold i Amnesty. I møtet i januar var ungdomsdeltakelse tema. Da deltok Selma Ahmetagic i tillegg til styreleder.

Styret har deltatt på ett internasjonalt møte om policy i perioden. Den 23. februar var det møte om utkastet til policy for når Amnesty skal ta stilling til militær okkupasjon. Her deltok både Viktor Johannes Matre og styreleder.

Utkast til ny nasjonal strategi er i perioden oppdatert på bakgrunn av nytt utkast til internasjonal strategi. Styret vedtok i styremøtet 18. februar at utkastet skal legges fram for landsmøtet i april 2021, kun med noen små endringsforslag. I tillegg bestilte styret en spørreundersøkelse om utkastet som Amnestys medlemmer kunne svare på mellom 24. februar og 8. mars.

Menneskerettighetsfokus

Amnesty i Norge har i perioden gjennomført menneskerettslig påvirkningsarbeid innenfor flere prioriterte felt:

I forbindelse med at Saudi-Arabia var vertskap for **G20-toppmøtet i november 2020** tok Amnesty i Norge og Nederland initiativ til en internasjonal kampanje for løslatelse av saudiske kvinneaktivister. Over 22 seksjoner deltok i kampanjen, som skapte stor oppmerksomhet i internasjonale medier.

Vi engasjerte aktivister over hele verden til en global aksjonsdag hvor aktivistene sendte meldinger til G20-lederne på sosiale medier. Emneknaggen #UnmuteSaudiVoices trendet på Twitter i Norge i løpet av aksjonsdagen. Amnesty i Norge finansierte også store deler av en annonse i Financial Times rettet mot G20-toppmøtet, med midler samlet inn via nyhetsbrevet. Vi samlet inn over 330.000 kroner på bare noen få dager fra engasjerte medlemmer og støttespillere. Videre oppfordret vi en samlet Utenriks- og forsvarskomiteé til å sende et brev til saudiske myndigheter, med støtte til en uttalelse fra Europaparlamentet som bl.a. krever at de saudiske kvinneaktivistene løslates.

Etter kampanjen ble rettssaken mot flere av de fengslede kvinneaktivistene gjenopptatt etter mange måneders pause, og flere har nå blitt dømt til fengselsstraffer. Dette inkluderer blant annet Loujain al-Hathloul og Nassima al-Sada (som var en del av Skriv for liv i fjor). Loujain al-Hathloul ble løslatt 10. februar 2021 etter at deler av dommen

ble omgjort, men hun og foreldrene er fortsatt pålagt reiserestriksjoner og hun kan ikke uttrykke seg fritt. Arbeidet for hennes, og de andre kvinneaktivistenes, fulle frifinnelse fortsetter.

Arbeidet for menneskerettigheter i Saudi-Arabia fortsetter også med månedlige markeringer utenfor den saudiske ambassaden i Oslo som nylig har fått en ny kvinnelig ambassadør. Amnesty i Norge har bedt om møte uten å få svar og satte inn en annonse i Aftenposten ved begynnelsen av året hvor vi ønsket henne velkommen og minte om norske verdier. Budskapet i annonsen er knyttet til aktivistenes «broderigerilja» (se mer informasjon om det under lokalt menneskerettighetsarbeid og organisasjonsbygging).

Like før nyttår fikk Amnesty-bevegelsen et viktig gjennomslag i Argentina der parlamentet vedtok **selvbestemt abort**. Dette var et av landene Amnesty fokuserte på under Operasjon Dagsverk i 2015 og har vært en sentral sak for Amnesty i Argentina i mange år. Amnesty i Norge har bidratt med oppmerksomhet i sosiale media og underskrifter til flere aksjoner.

Sammen med IS, Amnesty i Nederland og Danmark jobber Amnesty i Norge med en internasjonal kampanje rundt **VM i Qatar 2022**. Målet med kampanjen er avskaffelse av kafala-systemet og å sikre bedre rettigheter for migrantarbeidere i Qatar. Kampanjen retter seg mot myndighetene i Qatar og FIFA, inkludert de nasjonale fotballforbundene. Kampanjen er planlagt lansert 22. mars med en underskriftsaksjon rettet mot FIFA-presidenten, med krav om FIFA bruker innflytelsen sin ovenfor vertsnaasjonen til å sikre respekt for menneskerettighetene. Kampanjen ble sparket i gang allerede i begynnelsen av mars med en intern diskusjon i Norges fotballforbund om Norge bør boikotte hele verdensmesterskapet i protest mot behandlingen av migrantarbeidere. Amnesty i Norge deltok på møte med NFF og holdt presentasjon for alle fotballforbundene, hvor også generalsekretæren i FIFA var til stede. Vi deltok også i Debatten på NRK hvor dette var tema.

Amnesty i Norge har også arbeidet med å få på beina en bred sivilsamfunnskoalisjon for **samtykkebasert voldtektslovgivning**. Samtykkealliansen ble lansert 5. mars og skal øke påvirkningskraften i forbindelse med partienes landsmøter og ny regjeringserklæring. Mandag 8. mars kom et viktig gjennomslag, der justisminister Monica Mæland som første høyrepolitiker tok til orde for å revidere samtykkebestemmelsen. Regjeringen kommer med en handlingsplan mot voldtekt, hvor de blant annet skal se på om Norge bør innføre en samtykkebasert voldtektslovgivning, hvor manglende samtykke til seksuell omgang utgjør det sentrale vilkåret for straff.

Arbeidet med å forberede kampanje på **oljefondets etiske rammeverk og menneskerettighetslov for næringslivet** er godt i gang. Begge deler skal realiseres våren 2021 og vil forhåpentlig bidra til gjennomslag for to av våre virkelig prioriterte saker.

Kommunikasjon og identitetsarbeid

For å tydeliggjøre Amnestys identitet hos publikum ble en ny **merkevarehistorie**, inkludert et slagord, for Amnesty i Norge besluttet mot slutten av 2020. Merkevarerprosjektet har kommet til fasen hvor vi planlegger utrulling. Vi har i denne sammenheng hatt pro bono-innspill fra Forsvaret, DNT og Varner/Carlings. Dette har gitt oss verdifulle pekepinner på suksesskriterier for en vellykket iverksetting av merkevareplattformen.

Amnesty i Norge har besluttet å gi vårt arbeid med **ytringsfrihet** et løft i 2021. Derfor nedsatte vi et eget prosjekt i kommunikasjonsavdelingen for å gi hele arbeidet en ansiktsløftning. Tallene fra første kvartal i 2021 viser nå at innholdet vi har produsert allerede utløser økt engasjement i publikum. De tre postene som har skapt størst engasjement i 2021 på Facebook er ytringsfrihetstematikk.

Nyhetsbildet i 2020 ble dessverre ganske annerledes enn vi hadde planlagt for. Covid-19 ble totaldominerende, og vi måtte finne nye vinklinger og innganger. I volum på Amnesty-presseklipp, endte vi derfor 10% under 2019-nivået for 2020 samlet sett. På starten av 2021 er vi derimot et godt stykke over. Vi har i første kvartal 2021 økt fra om

lag 600 artikler i fjor til nesten 1200 nå. Mye av årsaken ligger i det enorme engasjementet rundt **boikott-debatten av Qatar**, hvor Amnesty i Norge nær sagt trekkes inn i all dekning. I et seminar på Stortinget med 26 ledende sportsjournalister i Norge, var våre researchere i London hovedtalere. De fikk overveldende gode tilbakemeldinger.

Lokalt menneskerettighetsarbeid og organisasjonsbygging

Nasjonale og lokale **COVID-19-restriksjoner** har naturlig nok gjort aktivisme og kursvirksomhet utfordrende i perioden. Vi ser likevel resultater av at vi og aktivistene i større grad er komfortable med at aktivisme, medlemsmøter og kurs nå foregår digitalt. Vi ser deltagelse fra alle regioner på medlemsmøter og kurs. Aktivistene har i perioden særlig engasjert seg i det vi har kalt «Amnestys broderigerilja» der aktivister har laget såkalt «geriljabroderi» med velkomsthilsener til den nye saudiarabiske ambassadøren til Norge. Broderiene har hatt budskap som «Free Loujain», «Inhale, exhale. Free innocent people from jail» og «kos, klem og kvinnekamp». Broderiene skal forsøksvis overleveres til ambassadøren i april, hvis smittevernreglene tillater dette. Aktivister og grupper har også jobbet med individsaker, kampanjene for en menneskerettighetslov for næringslivet, kampanjen for en samtykkelov og Pride. Årets første Pride i 2021 var Vinterpride på Lillehammer, der den nye studentgruppa hadde aktiviteter digitalt for å markere Amnestys engasjement for Å elske er en menneskerett.

Aktiviteter i regi av grupper i forbindelse med **Skriv for liv-kampanjen 2020** ble begrenset på grunn av COVID-19. Flere grupper organiserte likevel digitale arrangement, skrev leserinnlegg, hadde møter internt i gruppa der de skrev brev «sammen» gjennom Teams og andre digitale flater eller fikk henge opp plakater med QR-koder som folk kunne scanne og komme inn på Skriv for liv-sidene på amnesty.no. Til sammen skrev aktivistene 3796 solidaritetsbrev og 113590 signaturer og appellbrev. I noen regioner rakk vi å ha noen skolebesøk før nye restriksjoner kom på plass. Det var stor interesse for Skriv for liv-foredrag og svært mange planlagte foredrag måtte dessverre avlyses. Grunnet restriksjoner for fysiske besøk til skoler, ble et digitalt Skriv for liv-opplegg, utviklet for Elevkanalen og amnesty.no, brukt i digitale besøk til skolene. Det digitale opplegget ble også brukt av skoler som et selvstendig undervisningsopplegg.

Noen grupper har gjennom året også engasjert seg i **individsaker** utenom sakene fra Skriv for Liv. I siste kvartal av 2020 fikk vi nok et bevis på at dette nytter, da den iranske menneskerettighetsforkjemperen Narges Mohammadi ble løslatt fra fengsel, noe flere av Amnestys grupper har gjort en innsats for å bidra til.

En aktivitet som har hatt relativt gode vilkår under denne tiden med COVID-19-restriksjoner er skrijving av **leserinnlegg**. Region nord, midt og øst har holdt kurs i «hvordan skrive leserinnlegg» i siste halvår. Særlig mot slutten av året ble det skrevet mange leserinnlegg som kom på trykk både i nasjonale og regionale aviser, mange om årets Skriv for Liv-saker, men også om kampanjene for Menneskerettighetslov for næringslivet, for Samtykkelov og om viktigheten av antirasistisk arbeid lokalt.

I 2020 skulle det lenge planlagte arrangementet **Inspire Change** gå av stabelen i Moss kulturhus. Amnesty og seks andre organisasjoner samarbeidet med Moss kommune og andre aktører om dette ungdomsarrangementet. Det ble samlet inn 1 million av eksterne givere til prosjektet, sju deltagere ble coachet og fulgt tett fram mot arrangementet. Dessverre måtte selve arrangementet kanselleres fordi det ble umulig å gjennomføre innenfor de gjeldende COVID-19-restriksjonene. Det ble imidlertid produsert sju flotte følgefiler om hver av deltakerne, samt en generell film om Inspire Change (også tilpasset sosiale medier i kortversjon) med en tilhørende nettsak for å skape oppmerksomhet om temaene deltakerne var opptatt av.

På tross av at den fysiske gruppeledersamlingen skulle vært gjennomført på Amnestys landsmøte i 2020, men ble utsatt til 2021 på grunn av COVID-19, fikk gruppelederne en god møtearena på slutten av året. I **november organiserte alle regioner digitale gruppeledermøter** for gruppelederne i sin region. I tillegg til ansatte fra regionskontoret som organiserte og ledet møtene, deltok en rekke ansatte fra sekretariatet, blant annet generalsekretær, kampanjeleder og medlems- og organisasjonssjef. Gruppeledere delte eksempler på hvilke aktiviteter de hadde gjennomført selv under strenge restriksjoner, det var erfaringsutveksling, deling av planer for Skriv for Liv 2020 og kampanjen om Saudi-Arabia i forbindelse med G20-møtet. Gruppelederne fikk en presentasjon av planer for kampanjer 2021 og ga innspill til disse.

I november/desember ble det gjennomført **ungdomsrådsmøte** og **studentrådsmøte**, og et eget møte med lederne for ungdomsrådet og studentrådet der en representant fra styret tok imot deres innspill til ny internasjonal ungdomsstrategi.

I februar 2021 avholdt Amnesty i Norge de årlige **regionmøtene**. I år gjorde vi en vri, som resulterte at vi fikk utnyttet COVID-19-restriksjonene til noe positivt. I stedet for kun å samle aktivistene i én og én region, organiserte region øst og sør regionmøter sammen, og region midt, vest og nord hadde regionmøte sammen. Det var god deltagelse fra alle regioner. På programmet sto blant annet informasjon om kampanjeåret 2021, en høringsrunde om mulige konsepter for kampanje om Oljefondet og planer for aktivisme og kurs i hver region. Medlemmene fikk også muligheten til å diskutere mulige vedtaksforslag til landsmøtet i separate «grupperom» med medlemmer kun fra sin egen region. I flere regioner var det tilbud om AmnestyAkademiets kurs i forkant eller etterkant av regionmøtet.

I mars 2021 avholdt vi et **digitalt medlemsmøte om den internasjonale strategien** som skal vedtas på Global Assembly senere i 2021. Styreleder innledet og flere styremedlemmer ledet arbeidsgrupper bestående av medlemmer fra hele landet, som ga sine innspill til hva Amnesty i Norge bør ta opp i den videre prosessen med å vedta ny internasjonal strategi.

Årets 8. mars ble markert landet over. Flere aktivistgrupper deltok på digitale arrangementer, aktivister holdt appeller i sine lokalsamfunn og flere gjorde «stunts» på universiteter og i lokalsamfunn for å sette fokus på behovet for en samtykkebasert voldtektslovgivning. Noen aktivister brukte også dagen til å holde appeller eller skape oppmerksomhet rundt kvinners rettigheter i Saudi-Arabia og Iran og kampen mot vold mot kvinner.

I mars har det blitt arrangert **digitale menneskerettighetsuker** landet over. Igjen har vi brukt situasjonen med COVID-19-restriksjoner til å teste ut nye måter å gjøre ting på. Grupper, aktivister og regionansatte i fire regioner har samarbeidet om en rekke felles arrangementer og en felles profil på menneskerettighetsukene i år. Det har foregått blant annet debatter om aktivisme med internasjonale gjester, foredrag om en rekke menneskerettighetstemaer, quiz-kvelder, digitalt Human Rights Dialogue om rasisme, strategisk aktivisme-kurs og kreativt verksted i geriljabroderi.

Ved utgangen av 2020 hadde Amnesty i Norge 64 grupper fordelt følgende per region: region øst: 22 grupper, region sør: 11, region vest: 10, region midt: 14, region nord: 7. I løpet av de to første månedene av 2021 har vi fått to nye grupper; en gruppe i Kåfjord i region nord og en gruppe på Høgskolen i Innlandet, Lillehammer.

Amnesty i Norge har i perioden styrket våre aktive medlemmer med det standardiserte og kompetansebyggende opplæringsprogrammet, **AmnestyAkademiet**. Kursene er blitt holdt i en digital, men likevel interaktiv utgave, fasilitert av kursholdere. Det har blitt avholdt syv digitale Introduksjon til Amnesty- kurs og to digitale Strategisk aktivisme-kurs. Ved flere anledninger har grupper fra ulike kanter av landet deltatt på samme digitale kurs. Responsen på slik effektivisering har vært positiv. Basen med frivillige kursholdere består nå av ca. 20 formidlere. Flere av dem har lang erfaring i Amnesty som aktivister og ønsker å utvikle seg videre som formidlere, mens andre har kommet inn i organisasjonen med ønske om å bruke sin pedagogiske erfaring til å engasjere seg for menneskerettighetene. Flere av de frivillige kursholderne har blitt sertifisert som **digitale kursholdere**. I tillegg til digitale kurs, har Amnesty i Norge også tilbud om e-læring som kan tas selvstendig. Tallene for e-læringskursene er de høyeste tallene noensinne i Amnesty i Norge, med ca. 150 personer som har deltatt i e-læringskurset Introduksjon til Amnesty og ca. 120 som har deltatt i e-læringskurset Introduksjon til Menneskerettigheter.

I perioden har all opplæring vært digitalt orientert. De **digitale undervisningsoppleggene ligger på både amnesty.no og på Elevkanalen.no**. Amnesty har i perioden hatt digitale undervisningsopplegg på Skriv for Liv, Samtykkelov og Pride. Under Skriv for Liv var flere hundre inno og benyttet seg av undervisningsopplegget på Elevkanalen. I tillegg til de digitale undervisningsoppleggene nevnt, er det også laget en **digital versjon av Human Rights Dialogue**, med tema rasisme. Dette fantes tidligere bare i fysisk versjon. Det er laget ett opplegg som passer inn i skolens undervisning og ett opplegg som passer for aktivister i deres lokalsamfunn. De frivillige kursholderne er en ressurs, ikke bare når det gjelder å holde de standardiserte kursene fysisk og digitalt, men også ved at flere engasjerer seg i menneskerettighetsundervisning opp mot skoleklasser og andre relevante grupper.

Vekst

2020 ble et bra år inntektsmessig og vi samlet inn **totalt 150 mill NOK**. En økning i gjennomsnittsbidrag per medlem var en viktig driver. I tillegg lyktes vi med solid økning i enkeltdonasjoner. Ved utgangen av året hadde vi 59 575 medlemmer, som er på helt samme nivå som i 2019.

På innsamlings siden er det nå fokus på bedre risikospredning. Fast giver-markedet er mettet og vi har behov for å redusere vår avhengighet av Face2face-virksomhet. Derfor var det spesielt gledelig å registrere at vi hadde en betydelig vekst i digital verving og innsamling i 2020. I tillegg fortsetter vi å utløse flere større donasjoner gjennom for eksempel arv og testamentariske gaver, noe vi tror vil bli viktige inntektskilder for oss i tiden framover, sammen med en økning innen næringslivsbidrag og bidrag fra stiftelser og fonds.

Starten på 2021 viser at medlemsinntekter og SMS-inntekter ligger noe bak budsjett. Samlet sett per utgangen av februar, er vi ca. 1,8 millioner bak budsjett. Noe av dette skyldes forsinkelse på årskontingentutsendelse. Vi ser også at de faste månedlige bidragene fra eksisterende medlemmer havner noe under budsjettet inntekt, noe vi håper å bøte på gjennom å slå budsjettet på andre områder.

Avslutning

Selv om 2020 ble svært annerledes enn planlagt, avsluttet Amnesty allikevel året med et meget godt resultat i årets arbeidsmiljøundersøkelse. Undersøkelsen viser hvilken tillit medarbeiderne har til ledelsen, gjennom å måle troverdighet, respekt og rettferdighet, samt relasjonen man opplever man har til kollegiet gjennom å måle fellesskap og stolthet. Amnesty ble igjen sertifisert som en "Great Place to Work", og også svært gledelig kåret til **beste arbeidsplass i frivillig sektor med mer enn 50 ansatte**.

Alt i alt har vi i perioden klart å holde fokus på inntektsbringende og digitale aktiviteter på tross av restriksjoner og begrensinger. Alle, og særlig våre aktive medlemmer, har utvist en imponerende tilpasningsevne. Vi tar med oss mye viktig lærdom inn i resten av 2021.